

[Edvard Sørensen.]

samarbejde med en større kreds af lande. Selvom det samarbejde, vi dengang drøftede, ikke gav noget resultat i den omgang, er det mit håb, at der, når Atlantpagten er tiltrådt fra Danmarks og Norges side, da skulle være mulighed for at føre forhandlingerne videre med Sverige for at nå et samarbejde til gavn for de tre nordiske lande.

I de nordiske forhandlinger, hvor Danmarks regering oprådte som mægler, har vi overfor regeringen været fuldt loyale, selvom vi ikke var helt tilfredse med den stilling, regeringen tog. Vi havde ønsket, at den danske regering i stærkere grad havde støttet Norge i dets synspunkter, fordi de danske og norske interesser på det område er stærkt sammenfaldende. Mit parti havde ønsket, at Danmark og Norge side om side havde arbejdet på løsningen af disse spørgsmål. Men som sagt, vi ønskede ikke at lægge regeringen hindringer i vejen for forsøget på at føre disse forhandlinger igennem, da vi havde et stærkt ønske om at opnå en nordisk forsvarspagt med den forståelse hos Vestens lande, som for os måtte være en betingelse for en sådan pagt.

Da disse forhandlinger var sprængt, og Norge nu henvendte sig til Washington for at få klaret, hvordan Norges forhold under Atlantpagten ville være, da måtte den danske regering tage sit standpunkt. Vi havde den samme henvendelse fra de yestlige lande som Norge, om det interesserede os at komme med i et samarbejde om Atlantpagten, og det viste sig også, efter at det nordiske samarbejde var sprængt, at der ingen mulighed var for et samarbejde mellem Sverige og Danmark. Nu var der ikke længere mulighed for regeringen for at optræde i mæglerens rolle, her måtte tages standpunkt.

Tilbage stod to muligheder: isolationspolitik eller Atlantpagt. Regeringen valgte Atlantpagten, og selvom vi kunne have ønsket starten noget anderledes, end den blev, nemlig at vi havde været ved forhandlingsbordet i Washington samtidig med Norge, ønskede vi ikke at lægge hindringer i vejen for det forslag, der var regeringens, og jeg vil sige regeringen tak for, at det endte med fuld tilslutning til Atlantpagten, fuld tilslutning til de øvrige demokratiske lande, selvom det varede længere, end vi syntes om, før den fandt frem til dette standpunkt.

Hvad er det, vi da skal tage stilling til? Det er enten isolationspolitik, at sætte os udenfor, lægge vort land blot — eller tilslutning til Atlantpagten. Man kan stille

det spørgsmål: hvad ville isolationspolitik bringe os som fredsbevarende faktor, hvis en konflikt opstod? Der er vel ingen, der vil tro, at Danmark som våbenløst, som isoleret land, kan virke fremmende for en verdensfred. Der er vel heller ingen, der tror på, at nogen vil kæmpe for vor frihed, når vi selv sætter os udenfor. Isolationspolitikken er efter min opfattelse vejen til selvudslettelse som selvstændig nation. Atlantpagten er i hele sin opbygning et fredsbevarende dokument. Det altoverskyggende er igennem denne sammenslutning at sikre og bevare freden i verden, men ved siden af, hvis ulykken skulle komme, da ikke at stå uforberedte og uenige, som demokratierne gjorde forud for sidste verdenskrig, og endelig er der ved Atlantpagten sikkerhed for, at Danmarks frihed og selvstændighed efter en eventuel stormagtskonflikt vil være sikret.

I forbindelse med denne drøftelse har retsforbundet stillet forslag om folkeafstemning. Som man ved, er vi fra vestres side principielt tilhængere af folkeafstemning, men med den begrænsning, at om de spørgsmål, hvor man ikke kan give fulde oplysninger, så den enkelte vælger ud fra disse oplysninger klart kan tage sin stilling og sit standpunkt, der vil det ikke være heldigt at tage en folkeafstemning. Såvidt jeg har forstået, er både retsforbundet og det radikale venstre af den opfattelse, at det er for få oplysninger, der er givet, før vi tager stilling til det spørgsmål, vi står overfor i dag. Min opfattelse er den, at en sådan påstand er urimelig. Vi har igennem det utal af møder, der har været, fra regeringens side modtaget loyale og fyldige oplysninger om alle de informationer, regeringen er i besiddelse af, derunder også informationer om Atlantpagtens indhold i de forskellige faser, den har gennemgået. Efter min mening har vi fået de oplysninger, som er nødvendige, for at rigsdagen kan tage sin stilling og sit standpunkt, men når retsforbundet mener, at der er for få oplysninger, da må det være logisk, at vælgerne umuligt kan tage stilling på det grundlag, der kan forelægges for dem, og derfor må jeg betragte det fremsatte forslag som et uegnet forslag i den foreliggende situation, et forslag, der er ligeså lidt realitetsbetonet som det meste af den politik, der foreslås fra retsforbundets side.

Det ærede medlem hr. Bomholt, der jo også afviste dette forslag, anførte under sin motivering dette, at det kunne være vanskeligt at samle et tilstrækkeligt tal ved en sådan folkeafstemning, og pegede her på